

Locuint'a Redactorului

si
Cancelari'a Redactioniie in
Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefranate nu se voru
primi decatu numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federationii.”
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnau politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . 12 „ „ „

Pentru Roman'a

proa. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 15 „ = 15 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Inscritiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taes'a tim-
brale pentru fisec-care publica-
tiune separatu. In loculu deschisu
20 cr. de linia.

Unu exemplariu costa 10 cr.

Scire electr. part. a „Feder.”

Data in Turd'a la 24 ian. 4 ore 40 min. d. m.
Sosita in Pest'a „ 24 „ 6 „ 30 „ „ „
„ la Redact. „ 24 „ 7 „ — „ „ „

**Intieleginti'a romana d'in tote par-
tile Transilvaniei a decisu a se pune
in contielegere cu tote natiunile ne-
multiumite d'in Austria, si a procede
uniformu cu aceste in combaterea sis-
temului de asta-di.**

Pest'a, 25 Ianuariu 1870.

(B.) Scirea premisa este de una importantia multu mai mare decatu se o potemu publicá fàra de vre-unu comentariu d'in partea nostra. E tempulu, ca valurile neindestulirei, acoperite pana acum cu mant'a arbitriului domnitoriu, se esunde odata, ca lumea se véda ace'a ce nu se mai pote ascunde: nesuportabilitatea situatiunei dualistice. E tempulu, ca Romanii se se ingrigésca seriosu si intieptiesce, cu curagiu, abnegatiune si patriotismu despre sortea lor si a patriei lor, ca se nu-i blasteme posteritatea, ca nu s'au luptatu, cu demnitate, pentru dreptu si esistinta, ci s'au inchinatu umiliti standardului lasatãii si arbitriului ucigatoriu. E tempulu, se prindemu arm'a secului, care este arm'a dreptului, arm'a justitiei eterne, si se nepostãmu, fàra pregetu, in falangea legioneloru imperiului, ce combatu pentru viétia, libertate, egalitate si independintia.

Sunt multi si tari amicii si comilitonii nostri; slabi si pucini sunt dusmanii nostri. Milione de inime nobili sbocotescu cu foculu devotamentului pentru caus'a nostra drepta si mare. Lupt'a nostra, inspirata de energia si devotamentu, va secerá victoria, si acésta invingere va fi temeulu si garanti'a pazei si infratfiei, progresului si prosperitatii poporeloru d'in centrulu si orientulu Europei.

La lupta, dar', la lupt'a cea umana si sacra: morale, si vomu invinge mai curendu si mai siguru de câtu cei cu mfiere si sutele de Honvédi cu Chassepot! Se punemu umerii nostri, otieliti prin loviturele opressiunei, se-i punemu càtra ai Boemiloru, Tiroleniloru, Serbiloru etc. etc. si putredulu exclusivismu alu sistemului, ce ne maltrata asta-di, se va respici, in faci'a solidaritatii poporeloru june si vigurose, se va respici ca fumulu lovitu de ventu.

Da, e tempulu se incetãmu de a indurá, tacuti si generosi, atacurile ce ni se facu, cu una cutezare totu mai mare si mai sagetatoria, d'in partea acelor ce si-au insusitu monopolulu puterei, alu dreptului si dreptãtii.

Trebue se spunemu verde si cu tonu inaltu, se audia Imperatul si lumea intréga, ca calea, pre carea s'a pusu machin'a Austriei, duce la perire sigura; ca consiliarii tronului nu sunt fideli missiunei lor sacre, candu instraineza inim'a si intentiunile Imperatului de càtra binele si fericirea poporeloru lui credintiose, cari l'au aperatu si lu sustienu cu sangele si averea lor; ca numai indestulirea perfecta si generale pote si va fi scutul celu mai puternicu alu tronului si dinastiei, mai puternicu si mai fidelu decatu armatele de Honved si mercenari.

Da, se spunemu tuturoru, cari vreu si sunt capabili se ne precépa, ca poporulu romanu va fi si pote fi leniscitu si multiamitu numai atunci, candu Transilvani'a nu va mai fi pasialiculu Ungariei si alu aristocratiei ungure, ci tíera autonoma, libera si legata de Ungari'a numai prin fratia si

libertate; candu natiunea romana va fi respectata in drepturile sale de natiune libera si suverana, legata de natiunile sorori numai prin identitatea intereseloru de viétia, prin lumina, progresu si prosperitate comune. Atunci numai va fi pace si bine in terele Imperatului si Marelui nostru Principe.

Pana candu inse Ungurulu va pandi ocaziunea si va intrebuintia totu momentulu si tote mediu-locele pentru ca se ne absorba, se ne nimicésca; pana candu vomu fi tractati ca iloti noi d'incoce, Boemii, Polonii, Tirolenii etc. d'in colo; pana candu privilegiulu si calcarea drepturilor si intereseloru nostre generali voru fi legi santiunate in terele Habsburgiloru: pana atunci totu momentulu adauge câte una flacara la foculu desastrosu, ce colcae turbatu in internulu organismului Austriei, aseceptandu cu nerabdare clip'a erumperei.

Dreptu-ce suntemu in dreptu si detorintia, suntemu la inaltimea chiamarei nostre, candu ne pregatimu, se prevenimu calamitatile si desastrelu, ce totu momentulu le pote versá asupr'a capeteloru nostre si asupr'a tiereloru Imperatului si Marelui Principe Franciscu Iosefu I. La lupta, dar', frati ardeleni, la lupta morale, in concertu cu milioanele nemultiamite ale Austriei, si fiti siguri, ca victori'a va fi a causei nostre. Asiè se fia!

Discursulu de aperare

pronunsiatu de
Ionu Porutiu

in 21. ianuariu alu anului curinte, inaintea camerei juratiloru d'in Pest'a. *)

Onorati domni jurati!

Daca in pronunsiarea discursului meu de aperare, considerandu limb'a, nu me voiú poté exprime cu destula claritate, binevoiti a luá in consideratiune, ca limb'a, de carea sum silitu a me servi pentru a me aperá, nu este limb'a mea materna; cu tote aceste, speru ca voiú fi capabile a-mi dovedi deplin'a mea innocintia contr'a acuseloru grave a le Dlu procuroru generale; ve rogu dara, se binevoiti a me ascultá cu pretios'a Dvostre atentiune.

Una comuna intrega esposiunata, 300 de suflete, dupa telegramulu d'in 10 octombro, 26, éra dupa informatiuni sigure de mai tardu, 28 de familie, cu coppii in leganu, aruncate d'in locuintiele lor si espuse de 8 díle in mediu-loculu drumului, tota averea si rodulu lor de estu-tempu licitate, maltratate si persecutate in modu inumanu prin deregatori'a politica, espuse celei mai grele situatiuni, frigului si fomei; éca impressiunile doreroase, sub cari am scrisu eu articulu incriminatu.

Intrebu, unde e ore vre-una anima omenesca carea se remana rece fatia cu unu casu atãtu de infioratoriu, libera de ori-ce sangerare, de ori-ce indignatiune justa, — unde este acelu omu care, in asemenea casu, se nu reclame dreptate, lege, de la Ddiu, de la omeni? Nu mi este rusine a marturisi, ca eu, inca sum omu, ca eu inca posedu tote slabitiunile omului, ca eu inca sentiescu dorere, compatimire, amaretiune si, ce e inca mai multu, chiaru si indignatiune, candu vedu, ca de a-propele meu este espusu persecutiunei, injustitiei si maltratatei inhumane; asiè este, o repetu, eu sentiescu in mine slabitiunile omului in asiè gradu ca, daca s'aru mai intemplá ori de câte ori asemenea casuri ca celu de la Tofaleu, ce avui onorea a vi lu espune, nu asiú poté se scriu altu articulu de câtu cum este acelu-a, pentru care me acusa Dlu procuroru generalu in unu modu atãtu de injustu, sub pretestulu ca asiú fi conturbatu pacea si leniscea publica.

Nu voca ostentatiunei séu a jactatiunei vorbesce d'in mine, candu afirmu ca, in casuri atãtu

*) A se vedé actulu de acusatatiune in Nr. 146. alu „Fed.” d'in anulu trecut, st. v.

de infioratorie ca celu de la Tofaleu, n'asiú poté se scriu decatu asemenea articli ca celu redactatu prin mine si publicatu in Nr. 112 alu „Federationii” d'in anulu trecut; intr' adevuru, aci, in acestu locu, nu potú avé nece decatu voi'a ca se rischezu unu curagiu desiertu si nesocotitu si una temeritate periculosa pentru mine; nu, ca-ci nu me stimezu atãtu de putienu, ca se-mi periclitezu fàra ratiune sanetatea si libertatea; nu, ca-ci eu sum omulu pazei si alu leniscei publice; nu, ca ci eu amu scrisu articulu incriminatu pre nedreptulu, in interesulu pazei si alu leniscei publice; dechiaru, in fine, cu tota resolutiunea, ca prin publicarea articulu incriminatu, uniculu meu scopu si unic'a mea intentiune a fostu: restituierea pazei si leniscei publice conturbate, vindecarea justa si ecutabile a referintieloru triste si nedrepte d'in Transilvani'a si, in fine, consolidarea ordinei sociali periclitata in celu mai mare gradu in Transilvani'a, — ace'a ce voiú avé onorea a o dovedi prin refutarea fia-carui punctu de acusatatiune.

Inse inainte de a me demite la combaterea particularieloru puncte de acusatatiune, concedeti-mi, ca se caractrisezu in scurtu cuprinsulu articulu incriminatu. Dreptu ace'a, intielesulu acestui articlu este ca, referintiele transilvane, fia de dreptu publicu, fia de dreptu privatu, sunt atãtu de injuste, atãtu de confuse si, prin consecintia, atãtu de periculose câtu, daca guvernulu si legislatiunea nu-si voru tiené de strinsa detorintia a delaturá prin dispusetiuni juste confusiunile ce domnescu acolo, — de-si spre dorerea si daun'a spirituale si materiale a tuturoru — una revolutiune desastrosa este inevitabile.

Eu credu, ca in una asemenea caracterizare a referintieloru d'in Transilvani'a nu jace neci una intentiune seditiosa, neci una intentiune, a carei-a tendintia ar' fi conturbarea pazei si a leniscei publice; ci d'in contra, convingerea mea este ca eu mi-am implenitú numai detorinti'a de cetatanu candu am recomandatú atentiunei guvernului situatiunea periculosa, nesuportabile si desperatoria d'in Transilvani'a. Se pote, ca Dlu procuroru generalu ar' fi voitu mai bine, ca se ascundu adevuru, precum facu multi scriitori mercenari, inse eu n'am voitu ca se mi insielu nece consciintia mea nece ca se insielu opiniunea publica.

Am dísu, ca referintiele d'in Transilvani'a, atãtu cele de dreptu publicu câtu si cele de dreptu privatu, sunt periculose si desperatorie. Se vorbesca dara faptele.

Este unicu si neaudítu, ca ace'a-si tíera se aiba doue legi electorali, cu tote ca alt'a esiste pentru Transilvani'a, alt'a pentru Ungari'a: cea d'antãiu multu mai asupritoria decatu cea d'in urma. Cum se pote combiná ore acésta situatiune cu dreptulu eternu, cu dreptatea si, in fine, cu constitutionalismulu? Unde este realizatu aci principiulu egalitatii? Intr' adevuru, lips'a acestoru recerintie in Transilvani'a este constatata prin impregiurarea ca, sunt acuma trei ani, de candu functiunea acolo unu comisariu regescu, cu ce missiune, cu ce sfera de activitate si d'in ce motive, éca una enigma ce nimene nu o-ar' poté deslegá. Pote-se ore manu-tiené acésta situatiune de dreptu publicu si, daca se va manutiené, nu este ea ore periculosa?

Se vedemu inse, carea este situatiunea de dreptu privatu a Transilvaniei? Acestu terenu inca nu este mai putienu periculosu de câtu celu d'antãiu. A nume, in Transilvani'a sunt in vigore chiaru si asta-di legile d'in époc'a feudale, precum: Aprobatele si Compilatele, Tripartitul lui Verbóczy si, afara de aceste-a, inca si patentele si legile aduse sub absolutismulu nemtiescu. Intrebu, cum potú fi combinate aceste un'a cu alt'a, cum pote fi aci vorba de una administratiune a dreptului si a justitiei? Aceste institutiuni condannabile de dreptu privatu sunt in cea mai mare contradictiune unele cu altele, ca-ci nu numai ca drepturile regali mai nice (jura regalia minora) au remasu in manele aristocratiei

spre detrimentul justitiei si alu bunei stări generale; ci Verbőczy in Tripartitul sêu, — care este in vigore in Transilvania, — enuncia principiul: „Rusticus praeter mercedem laboris sui nihil habet.“ Cum este garantata dara proprietatea poporului d'in Transilvania, acea proprietate, pentru carea poporul a platit aristocratiei, cu sudorea faciei sale, atâte-a milioane ca desdaunare? Eu provocu pre Dlu procuroru generalu să mi arete legea, prin carea s'au desfiintiatu legile feudale memorate, si, daca mi o va areta, să mi esplice, cum s'a potutu intempla ca, afara de mai multe sute si mii de processe urbariali particulare, procesulu intentatu contr'a intregei comune Tofaleu inca s'a decisu pre basea Aprobatoru, Compilatelu si pre basea Tripartitulu Verbőczianu? Este necesariu ore, ca să mai mentionezu impregiurarea, că unele tribunale urbariali se servescu de nou'a procedura civile d'in 1868, era alte de cea austriaca? Este ore acest'a una situatiune legale? Se pote ea ore manu-tiené, suferi?

(Va urmă.)

Federalismulu adeca libertatea.

(Fino).*)

„Aplicarea toturoru acestoru adevaturi la raportele Austro-Ungariei resulta de sine. Inse, intru adevuru, nu spre onorea aceluor doue popore, cari pretindu pentru sine, in imperiulu acestu-a, privilegie politice, ba chiaru domnirea a supr'a aceluor-a-lalte popore. Pre ce-si baseza ore ambele aceste popore pretensiunile lor la privilegie si domnirea?

„Ungurii declara publice: „Noi suntemu domni in tiercele coronei lui Stefanu, pentru că noi le-amu cuceritu.“ Asié dara, aci e unu poporu care e superbu pentru cultura si libertatea sa, era pusetiunea sa politica si-o baseza numai pre dreptulu sabiei, pre fortia, punendu-se, prin acest'a, alaturea cu turcii, fara a cugetá, că turcii, mai venindu odata la putere, inca aru pretinde, totu dupa acelu principiu fundamentalu, dreptulu la domnirea a supr'a Ungariei. Magiarii, provocandu-se la dreptulu lor de cucerire, uita una intemplare tragica a istoriei lor mai noue. Ce aru dice ei ore, candu Russia inca ar' voi să-si valideze dreptulu sêu de cucerire a supr'a Ungariei, castigatu pre tempulu, candu Ungaria, dupa superb'a espressionu a ducelu rusescu, jacea la pitorele tiarului? Facia de Austria magiarii au protestatu, cu totu dreptulu, contr'a dreptulu de cucerire; era pre poporele d'in propriulu lor imperiu voiescu, conformu acestui dreptu, a le tratá ca pre supusii lor. Ei uita, că dreptulu de resbelu i se opune era-si dreptulu de resbelu, si dreptulu de cucerire, celu de eliberare. A atribuf imperiulu magiaru, ca basa fundamentale, dreptulu magiaru de cucerire, nu e numai nedreptu, neliberalu si neintieleptu, ci totu-de-odata si unu neadeveru istoricu. Nu e de lipsa a lui refugiu la ipotes'a filosofica a unei conventiuni stravechie politice, pentru a atribuf imperiulu lui Stefanu una basa de dreptu, fiindu că s'au inchiatu intru adevuru conventiuni, s'au facutu legi positive, prin cari imperiulu ungurescu a primitu caracterulu legalu alu unei intruniri de popore, alu unei federatiuni. Ungaria a fostu totu-de-un'a o federatiune de popore, de rase de popore si de corporatiuni, si ca atare, in butulu deseloru pericole amenintatorie, si-a conservatu nedependenti'a; era candu restorna, prima data, intieleptele, dreptele si liberalele statute federative, pentru a se transformá, dupa modelulu francesu, in unu statu parlamentariu centralu, deveni aproape de distrugere. Si ce se intempla asta-di, candu acea politica doctrinaria, imitatoria se repeteza? La acest'a respundemu, că starea interna de asta di a imperiulu lui Stefanu, pre langa tota splendorea sa esteriora, e mai periculosa de câtu in an. 1848 si 1849. Ungaria nu e statu liberu, pentru că nu sunt egalu indreptatiti si liberi toti locuitorii, tote poporele sale, pentru că majoritatea aceluor popore nu se simte libera, pentru că se plange, si cu totu dreptulu, contr'a apesarei, ce i amentia vietii. Si chiaru nece magiarii nu sunt liberi, de-si domnescu. Nece domnitoriulu, care trebec să se tema in continuu de supusii sêi, nu e liberu. Ore magiarii nu se temu? Nu se temu ei ore de opusetiunea de dreptu publicu, istorica si nefortiatu a Croatoru? Nu se temu ei ore de pasirea poporulu Romanu si Serbu? Nu privescu ei ore cu una adevrata frica la confiniulu militariu?

„E dreptu, că germanii austriaci nu-si baseza pretensiunea lor de domnirea pre vre-unu dreptu de cucerire, ci pre inaintarea in cultura; cei mai resoluti oratori ai lor inse sunt destulu de ne-

culti, pentru ca, la casu de nevoia, candu nu s'ar poté altcum, să si elupte si obtiena cu fortia domnirea. Si intru adevuru, tote aceste se intempla pre cum le vedemu cu ochii. Antaiu, cultura in sine inca nu dá nece una pretensiune la privilegie positive, la domnirea politica, ci d'in contra, adevrat'a cultura condamna privilegiele, si afara de ace'a, cultura germanilor austriaci, in generalu, nu e asié de potinte, ca să pote produce, pre cale naturale, subordinarea aceluor-a-lalte popore. Acest'a nu se pote intempla mai alesu d'in caus'a, că germanii austriaci, la casu candu aru fi intru adevuru celu mai cultu poporu, in cultura politica inse nu numai că sunt mai neimaintati decâtu celelalte popore, ci stáu in detrutulu lor. Prin urmare germanii si-aru poté eluptá si obtiené numai prin violen'a si fortia una prerogativa politica, si la politica acest'a s'ar aplicá tote, câte trebuescu dise despre condamnarea unei politice de uneltiri si fortia. Una politica, carea contradice dreptulu, libertatii si umanitatii, se intielege de sine, e in contradictiune si cu cultura spiretului si a animei, si unu poporu, intru adevuru cultu si nobilu, trebec să se infiore de o atare politica, ar' trebui să se rufineze de ea, ar' trebui să renuncia de voia libera la domnirea fortiatu, daca ar' avé-o, a supr'a aceluor-a-lalte popore, de asemene si monarcii liberali si descepti aru trebui să-si restringa, de voia libera, privilegiele lor si să imparta cu poporele, in modu conventiunali adeca federativu, puterea guvernamentale.

„Pre langa aceste principie si postulate mai si generali a le dreptatii si libertatii, germanii austriaci au ajunsu degiá chiaru si la esperinti'a, că propri'a lor libertate individuala si libertatile constitutiunali speciale nu potura prosperá sub politica lor de domnirea. Pana candu se manifestá dorinti'a de a obtrude unguiloru libertatea centrale germana, libertatea vienesa, nu se poté realisá nece libertatea generale nece cea speciale; inse de locu ce se renuncia la politica fortiatu, celu putieniu in una directiune, dupa ce se recunoscá Ungariei dreptulu sêu liberu, si dupa ce se inchiata una federatiune cu Ungaria, libertatile speciale a le constitutiunalismulu facura, atátu d'incoace câtu si d'incolo de Leita, progresse insenu nate. Prin urmare e nebuln'a sêu minciuna a afirmá, că impacarea cu celelalte popore ar' nemici libertatea, si că ar' face să triumfeze reactiunea. Majoritatea precumpenitoria a poporeloru, cari pretindu impacuirea de dreptu publicu, de siguru, e celu putieniu atátu de liberala si constitutiunala, ca si majoritatea germanilor austriaci; elemintele reactuarie ale aceluor popore inse, la totu casulu, nu sunt mai numeroase si potinte, de câtu ale germaniloru. Numai una rasa germana face exceptiune, anume tirolenii in privinti'a beserecei; inse aci inca e unu postulatulu alu principiulu constitutiunali, de a respectá vointi'a si opiniunea acestei majoritati, de a respectá acest'a libertate specifica a tiroleniloru.

„Deci, precum federalismulu e basa fundamentale si funtele libertatii, ma, conformu naturci sale interne, libertatea insa-si, asié in raportu esterioru, e una garantia potinte a acelei-a. In statu centralisticu libertatea are, asié dicundu, numai unu capu, capital'a. Daca capulu acestu-a e umilitu sêu taiatu, libertatea in generalu si pretotindene e suprimata si morta. Francesii au esperiatu acest'a sub Napoleonu I. si alu III. In statu federativu inse libertatea are totu atâte capete, câtu membri nedependinti numera federatiunea. Aceste capete multe nu se poté asié usioru umili sêu taiá. Esemplulu acestu-a lu vedemu nu numai in Elveti'a si Americ'a-de-Nord, ci chiaru si in federatiunea fostulu imperiu germanu. Libertatea fú suprimata in cetatea imperiale, in a federatiunii si in cele mai mari resiedintie centrale, si-afli inse ici-colé, in diferitele tinenturi ale federatiunii, locuinti'a sa. Federalismulu e totu-de-odata unu spriginu si pentru puterea centrale, pentru regenti. Regenti stateloru centralistice, fia acele chiaru si republicane, depindu de la capitala. Celu ce ocupa capital'a, are in man'a sa totu statulu, fiindu că statulu centralisticu nu e unu organismu viu, ci una masina. Francia deveni, contra vointiei majoritati natiunii, sub domnirea barbatiloru infricosii d'in Parisu, era de alta parte, Napoleonu I., Carolu X. si Ludovicu Filipu, fiindu constrinsi a parasi Parisulu, nu mai aflara in intregu imperiulu locu de repausu, necum vre-unu locu, unde să si stramute tronulu. Altcum a fostu in Austria federativa. Viena fú de doue ori ocupata de francesi, si odata stete sub domnirea revolutiunii, imperatiu Franciscu I. si Ferdinandu I., aflara inse in Ungaria, in Tirolu, in Moravia, locuri unde-si putura continuá domnirea lor.

„Federalismulu e unica forma adevrata si libertatii de statu. Fiasce-care statu, chiaru si celu locuitu de unu singuru poporu, si cu atátu ma multu, unu statu compus d'in mai multe popore, unu statu liberu de dreptu, numai atunce si in atátu-a candu si incatu toti individii singuratee si individualitatile poporeloru sunt legati in modu egalu indreptatitu, adeca federati prin unire liberu pentru conservarea libertatii lor personale, a nedependentiei lor natiunale, si pentru ajungere scopuriloru comuni.“

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 22. ian. 1870.

Presiedinte: Paulu Somsich. Notariu: Stef. Majláth. D'in partea guvernulu au fostu de facia ministri. Mech. Lónyay, Stef. Gorove si Col. Bedekovics.

Dupa autenticarea procesulu verbalu alu siedintie d'in urma, notariulu e. Iuliu Csáky presinta camere reprezentantiloru estrasulu procesulu verbalu alu camere boieriloru, relativu la proiectulu de lege in privinti'a abrogarii pedepsei corporali. Camer'a decide cetirea si pertratarea lui.

Dupa ace'a se presinta mai multe petitiiuni, cari s tramitu la comisiunile respective.

Minist. Stef. Gorove invita camer'a, pentru a pertratá, câtu se pote mai curendu, modificatiunile facute de camer'a boieriloru cu privire la conventiunea comerciala suplementaria, inchiata la 30 dec. a. tr., precum si la proiectulu de lege in privinti'a infiintarii tribunaleloru de burse.

Col. Ghyczy propune, ca modificatiunile d'in cestiune să se tramita la sectiuni. — Se primesce.

V. Tóth Paulini interpeleza pre ministrulu de culte si instructiunea publica in privinti'a ordinatiunii, prin carea opresce pre superintendenti de a cere de la Majest. Sa amnestia pentru Hurbanu, condamnatu pentru delictu de pressa, intrebandu-l:

1) Care lege opresce petitiunarea cátra Majest. Sa?

2) Care e legea, conformu carei-a superintendenti beserecei autonome protestante se poté restringe in dreptulu de petitiunare?

3) Ce cauze speciale si impregiurari au indreptatitu pre dlu ministru de culte si instructiunea publica, pentru a restringe pre preutii luterani d'in tinentula superioru alu Ungariei in eser itarea dreptulu lor de petitiunare? — Se va comunicá ministrulu concerninte.

Daniela Irányi intreba pre intregu ministeriulu, că distribuescu-se pre teritoriulu ungurescu atari ordni si numiri d'in partea Majest. Sale, cari depindu de la nascere si de e, pre bas'a carei legi, cu contrasignarea si responsabilitatea carui ministru se intempla acest'a?

Paulu Hoffmann (celebrulu raportoru!) raporteza d'in partea comisiunii de imunitate in privinti'a estraditiunii deputatiloru Ladis. Berzenczey, Ionu Rákoczy si Svetozaru Miletics.

Urmeza la ordenea dilei desbaterea speciale a supr'a bugetulu ministru de finantie.

Majoritatea camerei admite, fara modificatiune, preeliminariulu directiunii financiare, specificatu in 4.152,300 fl. v. a.

La ordenea dilei urmeza recerintiele pentru lucrari catastrali, preliminate pentru Ungaria cu 393,318, pentru Croatia cu 46,682, la olalta 441,000 fl. v. a. — Se primescu fara neci una modificatiune. De asemene se primescu si sum'a de 69,800 fl. v. a., preliminaru pentru academi'a silvanaria d'in Stenmitiu.

Se admite mai de parte contributiunea directa specificata in 54,980,000 fl., spesele pentru contragerea e 300,000 fl., contributiunea de consumtiune preliminaru cu 13,600,000 fl. precum si celelalte pusectiuni ale bugetulu ministru de finantie.

Siedinti'a se inchiata la 2¹/₂ ore d. m.

Publicamu acestu programu politicu alu Dni F. B. Stanescu, candidatu de deputatu. De-si amu poté face ici colé câte-a reflectiuni, tacemu de asta-data, lasandu pre alegatu i să judec ei liberu.

Stimati alegatori!

Cerculu Chisineului era-si e chiamatu ca să-si alega representante distalu; — cu privire la acesta impregiurare mai multi preastimati alegatori d'in acestu cercu me onorara cu multu pretiuit'a loru incredere provocandu-me ca, pentru alegerea mai de aproape, să primescu candidatur'a de alegatu, la care provocare, precum m'am esprimat si in 28 a lunei trecute, in Chisineu, inaintea multimei ce reprezenta 13 comune d'in acestu cercu, asié si cu acesta ocaziune me declaru, cumcă primescu acesta onore, ce mi s'a oferitu abunasema nu ca unu devotamentu alu meritoloru mele personali, ci mai alesu ca o sincera si resoluta alipire cátra principiele ce le profesam.

Nu me indoiescu, cumca si stimatii alegatori ai acestu cercu sunt petrunsi totu de aceste principie, si de aceea voru nisi, ca la alegerea cea mai de aproape se reesa cu unu representante, care este resolutu a aparacu

*) A se vedé nr. tr. alu „Fed.“

abnegatiune interesele cele mai vitale ale poporului, carele mai alesu adi e apesatu d'in tote părțile.

Dreptu-aceea, dacă, cu acésta ocaziune, vointi'a poporului me va onorá pre mine, ca sè-i potu fi reprezentante la diet'a țierei, unde are sè se decida sortea nostra comuna, atunci mi voui tiené de cea mai santa detorintia, ca sè conlueru in armonia cu acea partida, carea, d'in respoteri, se nisuesce, ca de o parte sè mai usiuredie sarcinele comune, éra de alta parte, prin introducerea reformelor corespundietorie timpului, sè ascurdica libertatea comuna pentrutóte natiunile conlocuitorie, — voui conlucrá dara cu partid'a stanga, cu partid'a opositiunala-liberala, dela carea numai potemu acceptá adeveratele reforme corespundietorie cerintieloru nostre.

Prin urmare, înainte de tote, me voui nesuí ca art. XII. d'in an. 1867. prin care s'au sacrificatu cele mai essentiali drepturi ale țierei pentru realisarea unei sisteme guvernamentali, contraria principiiloru democratice, sè se striforme legalminte, cà-ci numai asié credú cù se va poté introduce in țiera nostra adevérata égala indreptatire natiunale, adevérata victia constitunala-liberala.

O țiera numai atunci pote fi libera, candu înainte de tote e libera de ori-ce influintia straina; amintitulu articulu de lege inse permite, ca despre cele mai cardinali drepturi ale țierei sè dispuna o putere, carea nu e de a dreptulu respundietoria țierei.

In lupt'a acést'a, ca punctu de manecare, voui respectá legile d'in 1848, fiindu cà-su inspirate de democratia.

D'intre cauzele interne ale țierei abunasea caus'a natiuniloru conlocuitorie este cea mai aduncu taiatoria in organizatiunea statului nostru, si, de aceea, cu tota aderintia voui conlucrá ca acésta cauza sè se resolve apre indestulirea generale a totoruru natiuniloru d'in patri'a acést'a, cà-ci acést'a pretinde fericirea si bunastarea adevérata a țierei.

Estu-modu s'a exprimatú si Domnitoriu nostru in cuventulu sèu de tronú, cà numai acolo pote fi si patri'a fericita, unde poporele sunt satisfacute si fericite.

Adevérú, cà cestiunea natiunalitatiloru se dice a fi regulata dejú prin art. XLIV. d'in an. 1868, — inse scimú bine cà prin acésta lege nu s'a potutu indestulá pretensiunile juste ale natiunalitatiloru, — ma d'in contra, ca tote legile cari nu suntú dictate de unu spiritú adevératu democraticu, si acésta lege mai multu a produsu nemulțamirea generale a natiunalitatiloru, si prin acést'a a incalcitu relatiunile nostre interne.

D'in totu sufletulu meu dorescu, ca între natiunalitatile conlocuitorie sè domnesca o adevérata fratie, de aceea voui conlucrá ca sè se efectuedie deplina égale indreptatire a natiunalitatiloru, si de aceea voui fi mandru a poté conlucrá cu barbati partitei natiunali-opositiunali, cà-ci acesti-a mai bine potu cunosce lipsele poporului.

Pre asta cale credú, cà se va sterpi rivalitatea si iritatiunea stricatiusa, cà domnesce adi între diferite natiuni conlocuitorie, si numai prin acésta indestulire generale credú cà stagnatiunea, ce domnesce in presinte la noi, se va schimbá într'o nobile rivalitate de progresu, de bunastare materiale si spirituale.

Voui respectá intregitatea patriei noastre.

Dorescu libertatea religiuinaria, — egal'a indreptatire a totoruru religiuiniloru, — prin urmare cu totu devotamentulu voui fi pentru respectarea autonomiei biserice, — si pentru sustinerea scoleloru confesionali.

Dorescu ca municipiele si comunele, pe langa conservarea autonomiei lorú, sè se organiziedie pe basa spiretuluiu democraticu, fiindu tote clasele poporului indeplinu egalú indreptatite.

Monopoliulu de tutunu, si asié numitele accise, precumú si timbrele, sè se sterga pentru totu-de-un'a, cà-ci venitulu ce aducu aceste statului, nici de câtu nu suntú in proportiune cu sarcinele si neplacerile legate de sustinerea lorú.

Totu asié voui conlucrá si pentru regularea, respective stergerea, remasitiiloru feudali, asié numiteloru regalie si dieciueli, cari nu mai potú corespunde spiretuluiu timpulu de adi.

Dar' forte numeroase sunt cestiunile, cari accepta o reforma urgente, — acolo e usiorarea contributiuniloru directe si indirecte, libertatea comerțuluiu si industriei, — ascurarea dreptuluiu de intrunire si asociatiune libera, — codificarea legiloru civili si penali, si alte mai multe, cari nu potú suferi amânare; dreptu aceea d'in respoteri me voui nesuí, ca tote aceste sè se resolve conformu spiretuluiu timpulu inaintatu de adi, conformu spiretuluiu liberalu alu democratiei adevérate, respectivú amesuratú poteriloru materiali ale poporului.

Dorescu inlocuirea casei magnatiloru prin unu senatu, care e mai corespundietoriu victiei parlamentare-liberale.

Me voui trudi, ca guvernulu sè se interesece de aci in colo mai multu de cultivarea poporului.

Voui conlucrá d'in respoteri pentru bunastarea preotimiei si a invetiatorimiei. Preotii si docintii sunt „lumin'a poporului“, conservatorii (mantuitorii) natiunei nostre, si totu-si au sè traiesca mai ca numai „d'in cuventulu lui Ddiu“. . . .

Si de-ora ce adevérata democratia numai atunci si implinesce misiunea sa sublima in deplina consecintia, candu se nesuesce, ca cea mai mare parte a omenimei sè se impartesca de bunatatile égalei indreptatiri, me voui senti prè-fericitu a conlucrá pentru emanciparea femeelorú (1)

In fine me dechiaru, cumcà nici candu nu voui uitá de interesele si cerintiele specialiale cercului Chisineului, si intru câtu mi va fi cu potintia totu-de-un'a voui figatá la dorintia alegatoriloru mei pentru promoverea acestorú-a.

Éra la capetulu fiesce-carui anu mi voui tiené de detorintia, stimatiloru alegatori, a dá socota despre faptele mele, despre conduita mea ablegatiuale.

Dèe ceriulu, casè invinga: fratieta, egalitatea si libertatea!

Sè traiesca patri'a si Domnitoriu!

Sè traiesca constitutiunea!

Sè traiesca poporulu si dreptatea!

Sà traiesca parti'a stanga opositiunale-liberale-natiunale!

Sè traiesca democratia!

Sè traiesca bravii alegatori d'in acestu cercu electoralu.

Sè se implinesca voi'a poporului, voi'a lui Ddiu!

Ddiu cu noi si cu sant'a nostra cauza!

Advocatulu:

Emericu B. Stanescu.

Gherla, 17. Ianuaru 1870.

„Natiunea nostra, plina de junetia si de intelegintia, atátu de apta pentru civilizatiune, va scí gustá cu succesu d'in acestu fructu alu scientiei; si țiera nostra va poté astfelú deveni unu centru de lumina in Orientu.“ Acestu pasagiu se cuprinde in cuventulu Domnului Romaniei, care l'a rostitu la deschiderea universitatii d'in Bucuresci in 14 diecemvre a. tr.

Cuprinsulu acestui pasagiu lu constatéza natiunea nostra in tote anghiuirile locuite de ea; pentrucà in ori care parte privimú, vedemu cu bucuria, cà se forméza societati apre inaintarea in cultura spirituale; poterile singuraticie, in sine debile, se intrunescu ca sè desfasuie o activitate câtu mai mare si sè produca rezultate câtu mai binefacatorie. Potemu fi petransi de o bucuria nemarginita, vediendu, cà unu poporu descatenatu numai de eri-alalta-eri, se scie folosi de binefacerile libertatii individuali si se nesuesce a-si validá drepturile, cu cari l'a inezstratu maic'a natuta: drepturile de a se perfectuiná, a cugetá si a-si exprime si comunicá cugetele sale. Trebue sè sentimú o placere mare interna convingundu-ne, cà poporulu romanu e destulu de maturu, spre a pricepe, cà numai prin sciintia si lumina ni potemu intari presentulu si prepará bazele solide ale unui venitoru ferice si cà puterea unui poporu se mesura mai alesu dupa gradulu culturai sale intelectuale.

O doveda noua, cà poporulu nostru e plinu de vitalitate si are inclinatiune spre totu ce e sublimu, bunu si frumosu, este spiretulu publicu, care face atâtea cuceriri in mediulocu sèu si care coaduna tote poterile, fia acele mari si tari, fia debile si modeste, spre efectuirea unui scopu: scopulu prosperitatii spirituale si materiale.

Mai nainte cu doue díle (13/1 Ianuaru) fusei martore unei serbatori natiunali, unui triumfu reportatu de spiretulu de insocire; vedimú o particea d'in generatiunea tenera romana intrunita sub stendardulu, sub care se voru cascigá in venitoru tote invingerile si laurii, sub stindandulu pre care e scrisa devis'a: in sciintia e puterea.

Brav'a tinerime romana d'in institutulu teologicu grcat. d'in Gherla si-inaugurá, in 13/1 Ianuaru, a. c., societatea sa de lectura, numita „Alexi-Sincailana“, inaintea unui publicu numerosu, care a avutu in adevérú o séra interesanta si placuta, si reintornandu se a casa, a dusu cu sine cele mai mari multamiri de progresulu, inteligintia si nesuintia nobile, manifestata prin clerulu teneru, care astadi-mane vine a fi conducatoriulu poporului nu numai càtra scopulu oelu eternu alu umanitatii, ci si càtra bunastarea materiale si spiretuale, fára care nu si-arú poté implini detorintiele, care le are ca unu pasagieru interimalu alu acestuiu globu. — Me voui incercá a descrie in câte-va cuvinte cele vedute si esperte in salonulu, unde s'a tienutu inaugurarea societatii amintite:

Inainte de tote D. Nicolau Moldovanu prefectu de studie, ca conducatoriulu alu societatii, aréta, in unu cuventu inspiratu de sentimintele sale curatu natiunali, scopulu pentru care s'a formatu acésta societate si pentru ce si-a alesu numele de „Alexi-Sincailana“; aréta mai incolo între via'a placere a publicului ascultatoriulu, cà ce detorintie are unu preotu ca romanu si cetatianu si dupa ace'a dechiaru deschisa siedintia publica. — Urméza apoi, cà o piesa de uvertura, unu canteu numitu „imnulu Domnului“, esecutatu de corulu voçalu, compusu d'in membrii juneluiu cleru, care, sub

conducerea profesorelui de cantu D. Ioane Secuiu, in privintia cantariloru armoniose, pote corespunde si celoru mai esagerate acceptari si e capace de a cuceri si anim'a cea mai nesentitoria.

Acum pasiesce pre tribuna D. Simionu Budisianu si dá lectura unui panegiricu scriasu asupra victiei si activitatii nemoritoriului Sincail. Datele biografice culesc cu atát'a diligintia, enararea vicisitudiniloru si persecutiuniloru suferite de cronicariulu romanu, precum si demonstrarea, cà câte merite si-a cascigatu acéla pentru istoria romana, ne au convinsu, cà junele diserante a facutu studiuu seriosu asupra activitatii acestuiu fenomenu natiunali si cà istoria patriei si a poporului romanu e unu studiu de predilectiune a D-sale.

Junii Vasiliu Patcasiu, Iosifu Cristea, Demetriu Dragosiu, in ordinea ficsata prin programu, au declamatu, cu esactitatea si chiaritatea receruta, frumosele si insufletitoriele poesie „Càtra martirii romani d'in 1848/9“ si „Glasulu unui romanu“ de Andreiu Muresianu, precum si „Moldov'a la anulu 1857“ de Alessandri. Aceste poesie au fostu primite cu cea mai vina caldura si placere d'in partea publicului ascultatoriulu, éra tinerii declamatori si-au cascigatu aplausele si salutárele meritate.

Nu preste multu se urcá la tribuna D. Gavriela Mesesianu si, in unu discursu bine lucratu si pipaiatu, indegetá, cu multa desteritate, detorintiele, ce are sè le implinesca ori si care romanu, fia acéla de ori-ce pusetiune, déca voiesce ca sè prospereze natiunea sa in respectulu intelectualu si materialu. Insiira mai incolo, cari suntú drepturile neprescriptibile ale unui poporu si cum trebue validate aceste drepturi. — Tenerulu Ioanu Goronu, prin declamarea unei poesie proprie, intitulata „Càtra muse“ ni-au facutu o surprindere placuta si ne-au indreptatitu sè sperámú, cà prin unu studiu seriosu si sistematicu, va deveni unu favoritu specialu alu blandelorú muse.

Dupa partea literaria a seriei, vreu sè atingu ce-va si despre laturea ei artistica, care spre decorea juneluiu cleru, inca e reprezentata in sinulu ei. — D. Leone Cosbucú, urmandu ordinei programului, esecutá, in doue restempuri, pre flauta unu „potpourri“ si mai multe „piese si cantece romane de Bucuresci.“

Horele si dantiurile natiunale, sunetele curate, scose d'in instrumentulu musicalu, manuitu cu multa desteritate, entusiasma si insufleti pre ascultatori intru atátu a, in câtu junele maestru, între aplausele binemeritate, nu potú resiste insisterei publicului, ci trebui sè repetiesca piesele incantatorie, ce ne au facutu sè credemu, cà D. Leone Cosbucú e indiestratu cu unu talentu musicalu frumosu. Corulu voçalu prin intonarea poesiei de valoare eterna pentru romani „Descépta-te romane“ apoi „Marcia“ si in fine „ramuri de olive“, inca si-casciga recnoscentia deplina d'in partea publicului, pre care l'a amusatú atátu de bine si i-a facutu o séra de suveniru placute.

Am sè spunu, cà disertatiunea talentatului june A. Papu, nu s'a cetitu, fiindu-cà aveá colore polica Sum de parere, cà junimea, in incercárele sale literarie, sè se feréscu de terenulu lunecosu alu politice; accepté pana atunci candu voru fi chiamati ca sè esereite drepturi politice ca cetatiani independenti, pana atunci sè-si procure cunoscentiele recerute pentru aperiarea drepturiloru sale si a poporului; campulu literariu e destulu de vastu, sciintia e destulu de inramurita, ca sè ne potemu affá objectulu ocupatiuniloru nostre. Acolo e literatur'a classica, care ni intinde lectur'a cea mai instructiva si ne presinta caracterele cele mai mari, demne de imitatu, si viciele cele mai oribile, cari trebue sè le incungimámu.

Acolo e istoria patriei si a poporului romanu in genere, d'in care vedemu trecutul plinu de suferintiele unui poporu, vedemu decadintia preparata prin alti'a unui poporu bravu, care prin eroismulu sèu s'a glorificatu in trecutú si s'a facutu demnu de unu venitoru mai ferice. Acolo suntú sciintiele naturale, economice, beletristice, estetice etc. cari, cultivate in tote ramurile sale si insusite de mass'a cea mai mare a unui poporu, compunu cultura cea adevérata a unei natiuni. In aceste sciintie sè ne cautámú objectulu disertatiuniloru nostre scientifiche, déca voimú rezultate reali si voimú cà baremu in fragedele junetie sè fimú scutiti de neplacerile provenite d'in politica, care e sciintia esigintieloru, si ale carei principie nu se baséza pre religiune si moralitate, ci, dorere, pre dreptulu celui mai tare.

Cerendu-mi escusele pentru digresiunea facuta, incheiu, epunendu, cà Rsm. D. canonicu si rectoru seminariulu Stefanu Biltiu, care de mai multi ani conduce cu cea mai mare grige institutulu teologicu si clerulu teneru, a inchisu solenitatea cu unu cuventu potrivit, in care a laudatu nesuintiele nobile ale junimei, o a incuragiatu la activitate neintrerupta, si a multamitu publicului pentru asisterea numerosa la acésta solenitate de inaugurare. — Candu eramú sè ne departámú si sè ne postimú nopte buna unulu altui'a, Rsmulu D. prepositu Macdonu Papu radica cuventulu si, observandu forte bine, cà progresu spiretualu, fára midiloce materiale, nu se pote face, dechiará, cà d-sa vre sè fia inseriasu între membrii fundatori (cu tacsu de 10 fl.) ai societatii „Alexi-Sincailane.“ Acestni esemplu laudabilu urmara mai multi d'in cei presentii, si se inserise de membri funda-

tori inca si urmatorii DD: Stefanu Biltiu canonicu, Lazaru Iuza not. consist., Augustu Munteanu avocat, Alesandru Nemesiu asesoru, Petru Anca vice-comite, Ioanu Velle v. rectoru, Ioanu Papiu preotu in institutul de corectiune si dd. profesori de teologia: Eusebiu Cartice, Mihaiu Ivasco si Nicolau Moldovanu. — Salutandu d'in inima pe brav'a junime (seminariile si dorindu-i, ca nesuintele sale nobili se fia incoronate cu succesul doritu, mi-inceiu reportulu cu alte cuvinte sublimale ale Domnului Romaniei, rogandu-me, ca se si-le insemne bine, nu numai tinerimea romana preste totu, ci totu romanulu, fia acela de ori ce conditiune:

„Precum in ordinea vietiei materiali, spiretulu pune in miscare materi'a, mens agitat molem, asemene si in ordinea vietiei sociali, forti'a unei natiuni cresce prin impulsionea desvoltarei sale morali. Se ne silimu cu totii, domniloru, de a capeta acesta fortia, de a crea acesta impulsione.“
N a p o c a n u.

Romani'a.

Camer'a deputatiloru.

Siedintia de la 2. Ianuaru.

Se aproba sumariulu siedintiei precedente; se acorda congedie, se decide a se constata de comisiunea financiaria la ministerulu de finantie inchiaierea registruului, cartea mare.

D. ministru de finantie cetesce mesagiulu prin care se tramite camerei: proiectulu de lege privitoriu la implinirele baniloru pe anulu espiratu; altulu pentru inchiaierea totoruru socoteleloru vechie de la 1860—1867; altulu pentru transactiunea propusa spre stingerea procesulu d'inte statu si d'na Brancovenu, pentru 2 mosie d'in Romanati.

D. primu-ministru cetesce mesagiulu prin care se tramite in desbaterea camerei proiectulu de lege, privitoriu la prelungirea liniei ferate de la Iasi la Prutu, pentru legarea ei cu cea de la Odesa, si adauga ca a presintatu acestu proiectu pentru ca se provoce discutie-ne intru luminarea cestiunei, si ca nu va face d'in ea cestiune de cabinetu.

La ordenea dilei fiindu proiectulu de lege pentru acordarea unui creditu de lei 53,828, necesariu la cumpararea de chartie, cartone etc. la administratiunea centrala a finanieloru, si se primesce cu 65 bile, contra 10. Se punu succesivu la votu cele 2 articole ale legii, se primescu fara discutie, si, procedendu-se la votarea in totalu a legii, se admite cu 59 voturi contra 9.

Se cetesce raportulu comisiunii financiare, privitoriu la proiectulu de lege prin care se acorde creditulu de 3000 lei, cheltuitu ou ocaziunea inchiaierii la Pest'a a conventiunii postale. Nefindu nici o discutie se procede la votu, si, nefind de catu 58 bile in urma, votulu se anula si, invitandu-se si ministrii se voteze, se procede la a dou'a votare si legea se primesce cu 76 bile contra 5. Se primesce fara discutie proiectulu, si, punendu-se in totalu la votu, se admite cu 67 bile albe contra 4.

Ace'a-si procedere pentru proiectulu de lege prin care se acorda creditulu suplementariu de 32,407 lei, plat'a personalulu prefectureloru de Cahulu si Bolgradu, netrecute in budgetulu pe 1869, d'in cauza ca se propusese unificarea districtelor; se ie in considerare, se pune fara discutie la votu si se primesce cu 64 bile contra 3.

Proiectulu de lege pentru unu creditu de 26,725 lei 29 bani, recompense nationale acordate d'loru Arsachy, B. Sturza, si Mateiu Millo, netrecute in bugetu, se ie in considerare fara discutie, cu 62 voturi contra 5 si se primesce cu 53 contra 5.

La ordenea dilei fiindu proiectulu de lege pentru acordarea unui creditu de 42,073 lei 76 bani, plat'a unoru functionari, cari au lucratu la comptabilitatea generala pre 1868 si la cartea mare.

Dupa o discutie ore-care, se primesce luarea in considerare a proiectulu, se voteza fara discutie pe capitele, si, punendu-se la votu in totalu, se admite cu 54 contra 14 voturi.

D. ministru de interne cetesce unu mesagiulu prin care se inainteza unu proiectu de lege, in privintia unui creditu extraordinariu si unulu relativu la poste.

La ordenea dilei este unu proiectu de lege relativu la infiintarea perceptoriloru comunali. D'inte toti delegatii comisiunii numai cinci s'au potutu intruni, si in majoritate de trei au respinsu proiectulu. Dupa cetirea raportulu comisiunii fin., se escã una discutie lunga, la carea participara mai multi oratori, terminandu-se cu punerea la votu a proiectulu d'in cestiune; votulu inse se anuleza, nefindu numerulu de deputati, cerutu de regulamentu.

Siedintia de la 3. ian.

Se aproba sumariulu siedintiei precedente, se cetesce comunicatele la ordenea dilei si apoi se procede la votu, pentru luarea in considerare a proiectulu de lege, presintatu de d. ministru de finantie, privitoriu la radicarea

insarcinari de a stringe contributiunea de la primari si instituirea unoru anume perceptori, votare remasa d'in siedintia precedente fara rezultatu, d'in lipsa numerulu de deputati, cerutu de regulamentu, si rezultatu este luarea in considerare a proiectulu cu 46 bile albe, contra 24. negre.

Discutiunea pre articule romane pre siedintia de Luni. Camer'a procede apoi la luarea in considerare a raportulu comisiunii petitiunarie etc. „Rom.“

VARIETATI.

** (Bibliografia.) „Vieta, operele si ideele lui Georgiu Sincai d'in Sinca.“ Discursulu de receptiune alu D. A. Papiu Ilarianu, si responsulu de Georgiu Baritiu, in siedintia publica a societatii academice romane d'in 14 Septemvre 1869, cu XIV anesse si unu fac-simile, se afla de vendiare la libraria Socecu in Bucuresci. Pretiulu: patru lei noui; in Transilvania unu florinu. „Rom.“

** (Balulu revelionu) alu Curtii d'in Bucuresci fu splendidu. MM. LL. Domnulu si Domn'a luara parte la mai multe dantiuri. Primulu cuadrilu lu-dantiã M. S. Domnulu in pre frumosã sala albastra, decorata de curendu a la renaissance cu domn'a Ionu Ghic'a, avendu de vis-a-vis pre consululu francesu cu domn'a Golesecu, socia d-lui ministru de finantie. (Informatiuni bucoresene.)

** Culegatorii d'in tipografiile pestane au renunciatu (in 24 jan.) uni-sono la continuarea lucrulu loru, daca, in tempu de 14 zile nu li se voru imbunetati conditiunile.

** In New-Yorcu se edifica unu otelu, care va intreze si pre celu mai grandeosu d'in Parisu. Atãtu in facia, catu si in dosu acestu otelu va avẽ 8 caturi si cãte trei turnuri gotice, cari ofere celu mai frumosu prospectu preste cetate si tienutulu ei. Numerulu localitatiloru se va urca la 609, sala de mancare va avẽ una lungime de 175 si una latime de 55 urme. 700 persone se potu incortela in elu in unulu si acelu-a-si tempu. Mobilarea nu va costã mai putienu de 440,600 dollari. Covorele, cari se voru pregati in Parisu, voru acoperi una suprafacia aproape de 5 jugere. Acestu edificiu se va numi „Hôtelu Southern“ si va fi gata pana in juniu, anulu viitoriu. Spesele s'au calculatu la 1.600,000 dollari.

** (Necrologu.) Junele de buna sperantia, Alesandru Moldovanu, vice-notariu primariu la tribunalulu prefecturei Zarandu, dupa unu morbu (langore) de 8 zile, repausã in 16 jan. eur., la 9 ore ser'a, in etate de 26 ani, lasandu in gele mama, frate si amici. Osamentele lui s'au immormentatu in 19 jan., in Halmagiu — Fia-i tieren'a usiora.

Sciri electrice.

Viena 22. ian. Vorbirea cancelariulu Beust fece forte rea impressiune a supra majoritatii. Ministrii se intrunira numai decatu in una conferintia.

Viena, 22. ian. Intre deputati domnesce iritatiune mare. Ministrii voru participã la conferintia de mane a clubulu. Majoritatea pretinde, ca ministrii se respunda, eventualminte se demisiuneze.

Parisu, 22. ian. Unu telegramu d'in Creuzot anuncia, ca acolo au sositu 3500 militari. Unu numeru mare de lucratori si-u suscepitu de nou lucrãrile. Unu placatu, scrisu de Schneider, spune, ca mane se voru suscepe lucrãrile in tote oficinele. Ieri ser'a erã se se tiena una adunare privata la Assy, unu conducatoriu alu lucratoriloru; inse mai multi lucratori voiescu a suscepe fara conditiune lucrãrile. — Diuariulu „Figaro“ spune, ca Assy a primitu 2000 franci d'in Parisu. Procurorulu imperialu a sositu in Creuzot, pana acuma inse nu s'a facutu nece una arestare. A sera se imperti in Creuzot una proclamatiune subscrisa de Assy, prin carea provoca pre lucratori a continua sistarea lucrãriloru, observandu cea mai mare linisce si moderatiune.

Parisu, 22. ian. In processulu contra diuar. „Marseillaise“, Rochefort, Grousset si Decrure fure condamnati la cãte 6 luni inchisore, celu d'antãiu la una amenda de 3000, alu doilea la 2000 si celu d'in urma la 500 franci.

Dresda, 22. ian. Camer'a primi cu 24 contra 21 voturi propunerea de desarmare.

Viena, 22. ian. In siedintia de asta-di a senatulu imperialu s'a continuatu desbaterea a

supra proiectelor de adresa la mesagiulu imperatescu. C. Beust vorbi despre atacurile ce i s'au facutu. Dni'a-sa apella la nepartialitatea si dreptatea, in carea impartasiesce chiaru si pre inimicii duiei sale, de-si nu voiesce a crede, ca ar' avẽ de a face cu inimici. Nu apartiene neci unei partite, si privesce cu incredere in venitoriu. Dvintia si sperantia duiei sale e: impaciunea. Admite adresa majoritatii, de-si nu accepteza tote pasagiile acelei-a. Vorbirea lui Kaiserfeld, precum si a altoru deputati, e pessimista; ei dechiara, ca nu e consultu a presinta poporulu senatulu imperialu ca una icona inspaimantatoria. Nu e adevrata afirmatiunea, ca cancelariulu imperialu ar' fi restrinsu numai la afacerile ministerulu de esterne. Fondulu de despusetiune, votatu de delegatiuni, nu l'a intrebuintiatu nece contra ministerulu, nece contra constitutiunii. Nu se pote presupune despre densulu, care a intreventu in favorea sanctiunãrii constitutiunii si a constituirii unui ministeriu parlamentariu, ca se submineze propria sa opera. Ca ministru alu esterneloru, trebe se-i jaca la anima terminarea luptelor interne. Chiaru si in delegatiuni i s'a imput tu, ca acitia contra poteriloru straine, cu tote aceste sustienemu relatiuni amicabile cu tote guvernele Europei. Dni'a sa voiesce pacea poporeloru si staruesce, d'in poteri, pentru sustienerea acelei a. (Aprobãri.)

Paris, 24. ian. „Figaro“ scrie, ca doui martori oculati au dechiaratu, ca Ulricu Fonville, ducundu la apoteca pre Victoru Noir, a strigatu: A ucisu pre amiculu meu, dar' capeta una palma meritata.

Berolinu, 24. ian. Arciducele Ludovicu Carolu sosi eri-sera la 8 ore si 1/2; la curtea caiei ferate fu primitu de principele de corona, de mai multi principi, de ambasadorulu austriacu, de primarul cetãtii si de magistrulu politiei. Arciducele s'a incortelatu in palatiulu regalu, si astadi deminetia facu visita regelui.

Constantinopole, 24. ian. Representantele Greciei, Rangabe, fu rechematu, si va fi tramesu la Paris seu va ocupã unu postu inaltu in Atena.

Madridu, 23. jan. Resultatulu alegerei d'in diu'a a dou'a a favorisatu monarcistiloru, precum in Madridu asie si in provincie. „Imparcial“ scrie, ca principele Montpensier perdũ in diu'a a dou'a avantagiulu cascigatu in diu'a prima in Oviedo.

Madridu, 24. ian. Majoritatea cortesului pertractã in siedintia sa de ieri, motiunea pentru eschiderea Burboniloru de la tronulu Ispaniei. In urm'a propunerei guvernulu s'a respinsu. Resultatulu alegerei d'in diu'a a trei-a este favoritoriu monarcei.

Viena, 24. ian. (Desbaterea adresei.) Tomman vorbi contra asertiuniloru lui Rechbauer. Petrino inca a pledatu contra memorandulu majoritatii ministerulu, dicundu, ca regimulu se pote intari numai prin impacarea si multiamirea nationalitatiloru. Cere reformarea legii electorali, disolverea senatulu imperialu si apelarea la alegatori. — „N. fr. Pres.“ spune, ca Beust este pentru adresa majoritatii.

Paris, 23. ian. „Reveil“ publica epistol'a lui Ledru-Rollin, in care acestu-a renuncia la aperarea familiei Noir inaintea tribunalulu.

Burs'a de Viena de la 21. ian.

5% metall.	60.40	Londra	123.20
Imprum. nat.	70.45	Argintu	120.75
Sorti d'in 1860	98.—	Galbenu	5.80 ¹ / ₂
Act. de banca	722.—	Napoleon'd'or	9.85
Act. inst. cred.	285.40		

Proprietariu si editoriu ALESANDRU ROMANU
Redactoru respund. interim. IONU PORUTIU.